

WOJEWODA OPOLSKI

FB.III.431.13.2020.AL

Opole, dnia 02 września 2020 r.

Pan
Paweł Michalski
Przewodniczący Gminnego Zrzeszenia
„Ludowe Zespoły Sportowe”
ul. Sławięcicka 19
47-143 Ujazd

Wystąpienie pokontrolne

I. Dane identyfikacyjne kontroli:

1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:
Gminne Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe” w Ujeździe, ul. Sławięcicka 19, 47-143 Ujazd (dalej: Stowarzyszenie)..
2. Podstawa prawna podjęcia kontroli:
 - art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹ (dalej: ustawa).
3. Zakres kontroli:
 - a) przedmiot kontroli: prawidłowość wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego prowadzących działalność o charakterze sportowo – rekreacyjnym w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
 - b) okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2019 r. do 30 kwietnia 2020 r.
(z uwzględnieniem okresu wcześniejszego i późniejszego w zakresie niezbędnym do realizacji celu kontroli)
4. Rodzaj kontroli: problemowa.
5. Tryb kontroli: zwykły.
6. Termin kontroli: od 21 lipca do 3 sierpnia 2020 r.
7. Skład zespołu kontrolnego:
Agnieszka Lubasińska starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, upoważnienie znak: FB.III.057.19.2020 z dnia 17 lipca 2020 r. – kierownik zespołu kontrolnego.
8. Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej, pod poz. nr 1/2020.

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1057.

II. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole podpisanym dnia 11 sierpnia 2020 r. przez Przewodniczącego i Sekretarza Stowarzyszenia. Do ustaleń zawartych w protokole nie wniesiono wyjaśnień ani zastrzeżeń.

W wyniku kontroli działalność Stowarzyszenia w kontrolowanym zakresie, ocenia się jako pozytywną z nieprawidłowościami. Formułując ocenę pozytywną uwzględniono w szczególności prawidłowe wykorzystanie środków przeznaczonych na działalność pożytku publicznego określoną w ustawie oraz na zadania statutowe.

Ujawnione w wyniku kontroli nieprawidłowości polegały m.in. na:

- nieposiadaniu aktualnej polityki rachunkowości,
- nieprowadzeniu wyodrębnionej ewidencji przychodów i kosztów finansowanych z odpisu 1% podatku dochodowego,
- prowadzeniu ewidencji kosztów tylko na kontach zespołu 4 „Koszty według rodzaju”,
- niesporządzenie decyzji w zakresie podziału wyniku finansowego netto.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy, przekazuję wystąpienie pokontrolne.

Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego.

1. Prawne aspekty funkcjonowania Stowarzyszenia.

1.1 Ustalenia ogólne.

Działalnością statutową Stowarzyszenia jest działalność społecznie użyteczna w sferze zadań publicznych określonych w ustawie jako działalność pożytku publicznego przede wszystkim z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu.

W dniu 25 września 2001 r. Stowarzyszenie zostało wpisane do Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Opolu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS nr 0000047412 i posiada status organizacji pożytku publicznego. Ostatnia zmiana wpisu w KRS została dokonana w dniu 12 lipca 2018 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1-6]

Stowarzyszenie działa na podstawie przepisów:

- ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach²,
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³,
- statutu Stowarzyszenia⁴.

Stowarzyszenie posiada numer identyfikacji podatkowej NIP: 756-18-31-966 nadany przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Strzelcach Opolskich oraz REGON: 532233264, nadany przez Urząd Statystyczny w Opolu. Nadzór nad działalnością Stowarzyszenia sprawuje na podstawie art. 8 ust. 5 ustawy Prawo o stowarzyszeniach, Starosta Powiatu Strzeleckiego.

² Dz. U. 2019 r. poz. 713 z późn. zm.

³ Dz.U.2019, poz. 351, z późn. zm.

⁴ Statut Stowarzyszenia przyjęty Uchwałą nr 2/2018 z dnia 23 lutego 2018 r. z walnego zebrania sprawozdawczo – wyborczego członków.

Terenem działania Stowarzyszenia jest obszar Rzeczypospolitej Polskiej ze szczególnym uwzględnieniem miasta i gminy Ujazd, a siedzibą władz jest miasto Ujazd.

Zgodnie z KRS oraz oświadczeniem Przewodniczącego organizacja nie posiadała w badanym okresie jednostek terenowych.

[Dowód: akta kontroli str. 7-9]

1.2 Spełnienie wymogów uprawniających Stowarzyszenie do otrzymania statusu organizacji pożytku publicznego.

Zgodnie z § 7 ust. 2 statutu, celem Stowarzyszenia jest prowadzenie wszechstronnej działalności społecznie użytecznej obejmującej zadania z zakresu m.in.:

- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu,
- działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży,
- ochrony i promocji zdrowia,
- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym,
- działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania,
- turystyki i krajoznawstwa.

Analiza statutu wykazała, że działalność Stowarzyszenia prowadzona jest w sferze zadań publicznych i może być prowadzona jako odpłatna lub nieodpłatna, lecz w dokumencie tym nie wyodrębniono zakresu realizacji celów dla działalności nieodpłatnej i dla odpłatnej, co narusza art. 10 ust. 3 ustawy.

Stwierdzono, że w rubryce 3 KRS-u pn. Cel działania organizacji, widnieją cele organizacji zbieżne z celami ujętymi w statucie i wszystkie te cele zostały wykazane jako nieodpłatna działalność statutowa. Tym samym ustalono, że zapisy w dokumentach nie są jednolite w zakresie prowadzenia działalności odpłatnej i nieodpłatnej.

Wyjaśnienie w tym zakresie złożył Przewodniczący i Wiceprzewodniczący Stowarzyszenia, informując, że (...) W Statucie naszego Stowarzyszenia nie określono szczegółowo informacji dotyczącej zakresu prowadzonej przez nas działalności z podziałem na odpłatną i nieodpłatną, gdyż nasza działalność opiera się na formie nieodpłatnej. Informujemy, że dokonany zmiany zapisu statutu, który będzie określał tylko i wyłącznie realizacją działalności nieodpłatnej. Odpis z Krajowego Rejestru Sądowego zawiera dane dotyczące prowadzenia przez nasze Stowarzyszenie działalności nieodpłatnej, co jest zgodne z stanem faktycznym i celem naszego Stowarzyszenia. Podsumowując zapis ten nie ulegnie zmianie, (...) doprecyzowaniu ulegnie zapis w statucie.

[Dowód: akta kontroli str. 46]

Na podstawie ewidencji księgowej oraz oświadczenia Przewodniczącego Stowarzyszenia ustalono, że organizacja w roku 2019 oraz do 30 kwietnia 2020 r. realizowała swoje cele jako nieodpłatną działalność pożytku publicznego.

[Dowód: akta kontroli str. 9]

Ustalono, że § 39 statutu Stowarzyszenia zawiera stosowne zapisy zabraniające dysponowania majątkiem Stowarzyszenia w sytuacjach wymienionych w art. 20 ust.1 pkt 6 ustawy. Na podstawie przedłożonej ewidencji ustalono, że Stowarzyszenie w badanym okresie nie udzielało pożyczek lub zabezpieczenia zobowiązań majątkiem Związku w stosunku do jego członków, członków organów lub pracowników oraz osób, z którymi

członkowie, członkowie organów oraz pracownicy organizacji pozostają w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia, albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, zwanych dalej „osobami bliskimi”.

[Dowód: akta kontroli str. 10-24]

1.3. Władzami Stowarzyszenia są:

- Walne Zebranie Członków,
- Zarząd Stowarzyszenia,
- Komisja Rewizyjna.

Zgodnie z § 17 ust. 2 Statutu kadencja wszystkich wybieralnych władz Stowarzyszenia trwa 4 lata.

1.3.1. Walne Zebranie Członków jest najwyższą władzą Stowarzyszenia, a do jego kompetencji należy m.in.:

- określenie głównych kierunków działania i rozwoju Stowarzyszenia,
- uchwalanie zmian w statucie Stowarzyszenia,
- wybór i odwoływanie członków pozostałych organów Stowarzyszenia,
- rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań władz Stowarzyszenia oraz dokonywanie oceny działalności Stowarzyszenia.

1.3.2. Zarząd Stowarzyszenia (dalej: Zarząd) powoływany jest do kierowania działalnością Stowarzyszenia zgodnie z uchwałami Walnego Zebrania Członków. Zarząd reprezentuje Stowarzyszenie. Zarząd składa się z 5-11 członków, spośród których wybiera się Przewodniczącego Zarządu, dwóch wiceprzewodniczących, sekretarza i skarbnika. Do zakresu działania Zarządu w § 28 Statutu wpisano m.in. kierowanie bieżącą pracą Stowarzyszenia, prowadzenie rachunkowości oraz sporządzanie sprawozdania finansowego Stowarzyszenia za ostatni rok kalendarzowy.

Ustalono w toku kontroli, że członkowie Zarządu nie pozostają w stosunku pracy ze Stowarzyszeniem, swoją funkcję pełnią nieodpłatnie.

[Dowód: akta kontroli str. 25-33]

Kontrolującej zostały przedstawione oświadczenia członków Zarządu, że nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

[Dowód: akta kontroli str. 34-42]

1.3.3. Na podstawie Statutu ustalono, że Stowarzyszenie posiada wybrany przez Walne Zebranie Członków organ kontrolny, tj. Komisję Rewizyjną, która składa się z 3 osób: przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego i sekretarza. Komisja Rewizyjna działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu.

Kontrolującym zostały przedstawione oświadczenia członków organu nadzoru, że nie są jednocześnie członkami organu zarządzającego, ani nie pozostają z nimi w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu, w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości służbowej z członkiem Zarządu oraz nie byli skazani za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe (co jest zgodne z art. 20 ust. 1 pkt 4 a i b ustawy).

Ustalono na podstawie dowodów księgowych, że członkowie organu nadzoru, że nie pobierali wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w organie kontroli wewnętrznej.

[Dowód: akta kontroli str. 43-45]

2. Gromadzenie i wydatkowanie przez Stowarzyszenie środków pochodzących z odpisu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

2.1 W okresie objętym kontrolą księgi rachunkowe Stowarzyszenia były prowadzone w jego siedzibie, przez sekretarza Stowarzyszenia. Powierzenie ksiąg rachunkowych odbyło się ustnie na polecenie Przewodniczącego Stowarzyszenia. Za prowadzenie ksiąg rachunkowych sekretarz nie pobierała wynagrodzenia.

Organizacja posiada dokumentację opisującą przyjęte przez nią zasady „politykę rachunkowości” wprowadzone Zarządzeniem nr 1/2008 Przewodniczącego Stowarzyszenia z dnia 30 października 2008 r. w sprawie Zakładowego Planu Kont oraz szczegółowych zasad prowadzenia rachunkowości Gminnego Zrzeszenia „Ludowe Zespoły Sportowe” w Ujeździe.

Ustalono, że polityka rachunkowości nie została zaktualizowana do obowiązujących przepisów prawnych m.in. w zakresie ewidencji kosztów, sporządzenia rachunku zysków i strat.

Przewodniczący i Wiceprzewodniczący Stowarzyszenia wyjaśnili, że (...) Przyczyną nie dostosowania polityki rachunkowości do obowiązujących przepisów prawnych m. in. w zakresie ewidencji kosztów, sporządzenia rachunku zysków i strat była niewiedza osoby odpowiedzialnej prowadzącej księgi rachunkowe.

Należy wskazać, że podział kosztów ze względu na ich przeznaczenie (na koszty działań statutowych i koszty ogólnego zarządu) jest kluczowy dla rachunkowości stowarzyszeń, a oparty na nim wzór rachunku zysków i strat jest podstawowy dla stowarzyszeń w aktualnie (od 2017 r.) brzmiącej ustawie o rachunkowości, zgodnie z art. 47 ust. 4 pkt 6.

[Dowód: akta kontroli str. 47, 48-71]

Stwierdzono, że organizacja nie posiada opisanych zasad klasyfikacji zdarzeń dotyczących gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z odpisu 1% podatku dochodowego. Na potrzeby kontroli Przewodniczący i Wiceprzewodniczący Stowarzyszenia wyjaśnili, że (...) Środki otrzymane z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych stanowią wkład własny przy pozyskaniu dotacji na realizację zadania pod tytułem „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej. Dotacja pozyskiwana jest z Gminy Ujazd. W 2019 i 2020 środki pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych przeznaczone zostały na cele statutowe związane z naszą działalnością, zakupiono sprzęt sportowy, zorganizowano rozgrywki o puchar burmistrza, pokryto koszty ich przeprowadzenia, zakupiono wodę dla zawodników, środki czystości, oraz pokryto należności za zużyty energię elektryczną, itp.

[Dowód: akta kontroli str. 47]

Ewidencję księgową Stowarzyszenia w badanym okresie prowadzono metodą ręczną (Dziennik tabelaryczny „Amerykanka”). Ewidencję kosztów prowadzono w układzie rodzajowym na kontach zespołu 4 Koszty według rodzaju, z pominięciem zespołu 5 – Koszty według typów działalności i ich rozliczenie, który jest niezbędny, w celu sporządzenia rachunku zysków i strat spełniającego wymagania ustalone w art. 47 ust. 4 pkt 6 ustawy o rachunkowości.

Przewodniczący i Wiceprzewodniczący Stowarzyszenia wyjaśnili, że (...) przyczyną prowadzenia ewidencji księgowej kosztów tylko na kontach zespołu 4 i braku stosowania kont zespołu 5 do którego zobowiązani jesteśmy zgodnie z ustawą o rachunkowości wynika z braku wiedzy osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych.

Stwierdzono, że w księdze głównej nie były wyodrębnione konta:

- kosztów finansowanych z odpisu 1% podatku dochodowego –

- przychodów pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych.

W związku z powyższym ustalono, że Stowarzyszenie nie prowadzi odrębnej ewidencji kosztów i przychodów dot. środków z odpisu z 1% podatku, co narusza postanowienia art. 27 ust. 2c ustawy. Wydzielenie tych środków jest niezbędne m.in. do zweryfikowania prawidłowości poniesionych kosztów oraz właściwego sporządzenia rocznego sprawozdania merytorycznego oraz sprawozdania finansowego. Przewodniczący i Wiceprzewodniczący Stowarzyszenia wyjaśnili, że (...) w planie kont nie prowadzono odrębnych kont księgowych do ewidencjonowania operacji finansowych związanych z otrzymanymi środkami pochodzącymi z 1% podatku dochodowego oraz ich wydatkowaniem z powodu niewiedzy osoby prowadzącej sprawę księgową.

[Dowód: akta kontroli str. 47]

2.2. Na podstawie ewidencji księgowej ustalono, że w badanym okresie organizacja nie ewidencjonowała środków otrzymanych z odpisu 1% podatku dochodowego na wyodrębnionym koncie przychodów. Ewidencję księgową dla środków finansowych pochodzących z odpisu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych za rok 2019 i 2020 (dalej: odpis 1% podatku dochodowego), prowadzono na koncie 760-02 pn. Darowizny pieniężne, w korespondencji z kontem 131 pn. Rachunek bieżący. Stwierdzono, iż na koncie 760-02 oprócz przychodów z 1% zaewidencjonowano również m.in. darowizny, składki członkowskie.

Ustalono, że w badanym okresie na koncie 760-02 oraz 131 zaewidencjonowano środki otrzymane z urzędów skarbowych dot. odpisu z 1% podatku dochodowego w łącznej wysokości 43 553,70 zł, z tego:

- w roku 2019 kwotę 43 553,70 zł,
- w roku 2020 (stan na 30.04.2020 r.) kwotę 0,00 zł.

W trakcie kontroli ewidencji księgowej ustalono, że zapisy na koncie 131 nie pozwalają na ustalenie stanu początkowego na dzień 01.01.2019 r. oraz stanu końcowego na dzień 31.12.2019 r. środków pochodzących z 1% podatku dochodowego, przekazanych Stowarzyszeniu na prowadzenie działalności pożytku publicznego. Przewodniczący i Wiceprzewodniczący Stowarzyszenia wyjaśnili, że (...) stan środków pochodzących z 1% podatku dochodowego na dzień 01.01.2019 roku wynosił 0,00 zł. Stan środków pochodzących z 1% podatku dochodowego na dzień 31.12.2019 r. wynosił 12 130,86 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 72-75]

Sprawdzeniu poddano ewidencję księgową środków otrzymanych w 2019 r. z odpisu 1% podatku dochodowego (konto 760-02), na ogólną kwotę 43 553,70 zł (100% otrzymanych środków). Poza brakiem wyodrębnionej ewidencji środków otrzymanych z 1% podatku dochodowego, nie stwierdzono innych nieprawidłowości.

2.3 Z uwagi na fakt, że system finansowo-księgowy nie zawierał wyodrębnionych kont kosztów finansowanych z odpisu 1% podatku dochodowego, nie było możliwości ustalenia kwot dot. poszczególnych rodzajów kosztów. W związku z tym Sekretarz Stowarzyszenia na potrzeby kontroli sporządziła Zestawienie⁵, które zostało dołączone do akt kontroli.

Na podstawie sporządzonego zestawienia oraz ewidencji księgowej, kontroli poddano 100% środków wydatkowanych w roku 2019 i 2020 na łączną kwotę 39 443,28 zł, w tym:

- a) w roku 2019 wydatkowano kwotę 31 422,84 zł z przeznaczeniem m.in. na:

⁵ Zestawienie pn. Kwoty wydatkowane z 1% podatku dochodowego przez Gminne Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe” w okresie od 01/01/2019 do 30/04/2020.

- zakup wody, materiałów biurowych, środków czystości,
 - zakup drabinek, tyczek, bramek, naświetlaczy led, piłek nożnych, siatek do bramek
 - zakup butów piłkarskich, kurtek ortalionowych, rękawic sportowych, dresów sportowych
 - zakup pralki,
 - przewóz zawodników na rozgrywki,
- b) w rok 2020 wydatkowano kwotę 8 020,44 zł z przeznaczeniem m.in. na:
- zakup energii elektrycznej,
 - wynajem hali,
 - przewóz zawodników na rozgrywki,
 - zakup sprzętu sportowego, butów sportowych.

Stwierdzono, że faktury i dowody źródłowe zawierają opis operacji, sprawdzone zostały pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz zostały zadekretowane.

[Dowód: akta kontroli str. 76-77]

2.4. W wyniku kontroli dowodów źródłowych (m.in. wyciągów bankowych, raportów kasowych, faktur, protokołów zdawczo-odbiorczych) dokumentujących wydatkowanie 1% podatku dochodowego stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- a) ujęciu w księgach rachunkowych zdarzenia na podstawie dokumentu nie będącego dowodem księgowym, tj. faktury pro-forma nr: Z14-2019-949 (nr ewidencyjny 700) na kwotę 2 677,97 zł. Faktura pro forma jest wystawiana kontrahentowi w celu informacji o szczegółach transakcji oraz ewentualnych płatności. Stanowi ofertę zawarcia transakcji, wezwanie do zapłaty, propozycję lub zapowiedź wystawienia faktury. Faktury te nie oddają istoty rzeczywistych operacji gospodarczych, nie mogą więc stanowić podstawy kwalifikowania kosztów do kosztów uzyskania przychodu.

Wprowadzenie do ksiąg rachunkowych zapisu na podstawie faktury pro-forma narusza art. 20 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

[Dowód: akta kontroli str. 78-80]

- b) niezarejestrowaniu w kosztach, kwoty wydatkowanej z 1% podatku dochodowego na rzecz Stowarzyszenia Kraina Góra św. Anna (składka członkowska). W dokumentacji znajduje się jedynie dowód zapłaty (nr 762) z następującą dekretacją: Wn konto 201 pn. Rozrachunki z dostawcami, Ma konto 131.

Niezarejestrowanie kosztu w danym roku obrotowym stanowi naruszenie art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

[Dowód: akta kontroli str. 81]

- c) nieprowadzeniu ewidencji bilansowej ilościowo – wartościowej na koncie 013 dla pozostałych środków trwałych, zakupionych z 1% podatku dochodowego, tj. dla:

- sprzętu sportowego na kwotę 1 537,20 zł (nr ewidencyjny 664),
- bramki i siatki do piłki nożnej na kwotę 7 995,00 zł (nr ewidencyjny 675),
- naświetlacza LED na kwotę 2 677,97 zł (nr ewidencyjny 700),
- bramki do piłki nożnej na kwotę 3 198,00 zł (nr ewidencyjny 743),
- pralki bosch na kwotę 1 675 zł (nr ewidencyjny 757),
- siatki ochronnej na kwotę 1 000,00 zł (nr ewidencyjny 788),

co stanowi naruszenie obowiązującego w Stowarzyszeniu aktu wewnętrznego. Zgodnie z polityką rachunkowości (Zarządzenie nr 1/2008 z dnia 30.10.2008 r.) ppkt 2.1.1.

przedmioty o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok o wartości do 3 500,00

zł umarza się metodą uproszczoną, przez jednorazowy odpis w pełnej ich wartości w miesiącu zakupu i ujmuje się w ewidencji bilansowej ilościowo – wartościowej na koncie 013 – Pozostałe środki trwałe.

- d) nieprowadzeniu ewidencji pozabilansowej dla zakupionych butów, stroi sportowych, piłek, rękawic, ściągaczy i innego drobnego wyposażenia, co stanowi naruszenie obowiązującego w Stowarzyszeniu aktu wewnętrznego. Zgodnie polityką rachunkowości (Zarządzenie nr 1/2008 z dnia 30.10.2008 r.) ppkt 2.1.1. odpisuje się w koszty zakup butów, stroi sportowych, piłek, rękawic, ściągaczy i innego drobnego wyposażenia sportowców. Ww. przedmioty ewidencjonowane są jedynie w ewidencji pozabilansowej i nie podlegają inwentaryzacji w drodze spisu z natury, jedynie sprawdzeniu ilości z ewidencją i przekazaniu odpowiedniego dokumentu potwierdzającego weryfikację.

Przewodniczący i Wiceprzewodniczący Stowarzyszenia wyjaśnili, że:

Ad a.

(...) Powodem dokonanie zapisów w księdze rachunkowej była faktura pro-forma, stanowiła ona podstawę do dokonania zapłaty za zakupione naświetlacze LED, jednak z powodu niedopatrzenia klubu piłkarskiego LZS Jaryszów, który nie dostarczył otrzymanej faktury VAT dokument ten nie został zaewidencjonowany (...).

Ad b.

(...) osoba prowadząca księgi rachunkowe powinna była żądać wystawienia noty księgowej przez Stowarzyszenia Kraina Św. Anny, było to niedopatrzenie tej osoby.

Ad c.

(...) Powodem niedostosowania zapisów w księdze rachunkowej z roku 2019, roku 2020 i wyodrębnienia konta 013, na którym ewidencjonowane powinny być pozostałe środki trwałe, czyli zakupione przedmioty o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok o wartości do 3.500,00 zł był brak wiedzy osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych. Informujemy, że w przypadku zakupu sprzętu sportowego, bramek, siatek ochronnych, pralki, naświetlaczy LED itp., sprzęt ten przekazywany był na podstawie „Protokołu zdawczo-odbiorczego” na rzecz danego klubu piłkarskiego. Żadnej dodatkowej ewidencji w tym zakresie nie prowadzono. Ewidencja związana z kontem 013 zostanie za 2020 rok uzupełniona.

Ad d.

(...) Informuję, że nie prowadzono ewidencji pozabilansowej dla zakupionego sprzętu sportowego ze środków pozyskanych z 1 % podatku dochodowego od osób fizycznych. Powodem powyższego był brak wiedzy osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych. Gminne Zrzeszenie LZS w Ujeździe przekaże księgi inwentarzowe dla poszczególnych klubów piłkarskich. Na podstawie „Protokołu zdawczo-odbiorczego” zakupiony sprzęt zostanie przekazany klubowi piłkarskiemu, który dokona zapisu przyjęcia na stan otrzymanego sprzętu.

[Dowód: akta kontroli str. 82]

Ponadto potwierdzono, że wydatki poniesione w 2019 r. i 2020 r. przez Stowarzyszenie z tytułu uzyskanych przychodów pochodzących z wpłat 1% podatku dochodowego dotyczyły statutowej działalności Stowarzyszenia.

3. Sprawozdanie finansowe i merytoryczne organizacji.

Wyjątkowo sprawozdania merytoryczne za rok 2019 rok organizacje pożytku publicznego zamieszczają w bazie do 15 października 2020 roku ze względu na epidemię COVID-19. Wynika to z § 1 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 18 maja 2020 r. w sprawie określenia innego terminu w zakresie

zamieszczenia przez organizacje pożytku publicznego sprawozdania merytorycznego z działalności i sprawozdania finansowego w roku 2020⁶.

W czasie prowadzenia czynności kontrolnych sprawozdania nie zostały zamieszczone w bazie Narodowego Instytutu Wolności.

Ponadto opublikowano rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji⁷, przedłużające terminy sprawozdawcze (dot. sprawozdań finansowych) o 3 miesiące.

3.1. Sprawozdanie finansowe.

Ustalono, że sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na załączniku nr 6⁸ przeznaczonym m.in. dla Stowarzyszeń, czym wypełniono dyspozycję art. 46 ust. 5 pkt 6 i 47 ust. 4 pkt 6, 48 ust. 5 ustawy o rachunkowości oraz art. 23 ust. 2 ustawy, lecz dokument ten nie został podpisany przez osobę, której powierzono księgi rachunkowe oraz przez wszystkich członków zarządu, czym naruszono art. 52 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Przewodniczący i Wiceprzewodniczący wyjaśnili, że (...) Powodem podpisania sprawozdania finansowego przez Przewodniczącego GZ LZ⁹ i Członka Zarządu było to, iż żaden z członków zarządu nie posiadał profilu zaufanego. Podpisami kierowano się w oparciu o § 30 naszego Statutu, który brzmi: „Do reprezentowania na zewnątrz oraz działania w imieniu GZ „LZS” wymagane jest współdziałanie dwóch członków zarządu w tym Przewodniczącego lub Wiceprzewodniczącego”.

[Dowód: akta kontroli str. 83-89]

Na podstawie rachunku zysków i strat (dalej: RZiS) oraz ewidencji księgowej ustalono, że Stowarzyszenie osiągnęło w 2019 r. przychód ogółem w wysokości 196 303,70 zł oraz koszty ogółem w wysokości 181 476,88 zł.

Działalność Stowarzyszenia zamknęła się nadwyżką przychodów nad kosztami, która wyniosła 14 826,82 zł. Sprawozdanie finansowe za 2019 r. zostało sporządzone przez Zarząd Stowarzyszenia i zostało przyjęte Protokołem z posiedzenia Zarządu Gminnego Ludowe Zespoły Sportowe w Ujeździe w dniu 28 lutego 2020 r., następnie w tym samym dniu Walne Zebranie Członków podjęło Uchwałę o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za rok 2019.

[Dowód: akta kontroli str. 90-94]

Stwierdzono, że uchwała Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia dotycząca zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego za 2019 r. nie zawierała decyzji w zakresie podziału wyniku finansowego netto, czym naruszono art. 53 ust. 4 ustawy o rachunkowości.

Przewodniczący i Wiceprzewodniczący Stowarzyszenia wyjaśnili, że (...) Powodem pominięcia w Uchwale Walnego zebrania członków w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2019 rok był brak wiedzy na temat konieczności zamieszczenia informacji związanej z podziałem lub pokryciem wyniku finansowego.

[Dowód: akta kontroli str.88-89]

Ponadto stwierdzono uchybienia formalne w RZiS polegające na:

⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 906.

⁷ Dz. U. z 2020 r., poz. 570.

⁸ Załącznik nr 6 do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

⁹ Gminnego Zrzeszenia „Ludowe Zespoły Sportowe”.

- nie wykazaniu przychodu z działalności statutowej jak również kosztu z działalności statutowej w odpowiednim wierszu określającym działalność (nieodpłatna, odpłatna, pozostała działalność statutowa),
- nie wykazaniu prawidłowej kwoty za rok poprzedni w pozycji C, H, M, O (jest kwota 692,38 zł, a powinna być - 692,38 zł)

Przewodniczący i Wiceprzewodniczący Stowarzyszenia wyjaśnili, że (...) Rachunek zysków i strat został wypełniony wzorem lat ubiegłych(...). Przychody z działalności jak również koszty z działalności statutowej nie zostały wykazane w wierszu określającym działalność (nieodpłatna, odpłatna, pozostała działalność) z powodu niedopatrzenia osoby odpowiedzialnej. Kwota za rok poprzedni w pozycji C,H,M,O została wpisana w wysokości 692,38 zł, a powinna wynosić -692,38 zł. z powodu niedopatrzenia osoby sporządzającej. W przyszłości dołożymy wszelkich starań by Rachunek zysków i strat został sporządzony właściwie. Podkreślić należy, że koszty i przychody dotyczą tylko działalności statutowej nieodpłatnej.

[Dowód: akta kontroli str.88-89]

Ponadto kontrolująca poprosiła o wyjaśnienie daty wpisanej w RZiS w wierszu data sporządzenia, gdyż z przedstawionych do kontroli dokumentów wynika, że RZiS został sporządzony na dzień 28 lutego 2020 r. (data protokołu z posiedzenia Zarządu), natomiast na dokumencie wpisano datę 20.03.2020 r.

Przewodniczący i Wiceprzewodniczący wyjaśnili, że (...) Zgodnie z przedłożonym Protokołem z posiedzenia Zarządu Gminnego LZS¹⁰ w Ujeździe z dnia 28.02.2020 r. wynika, iż na spotkaniu tym przedstawiono sprawozdanie finansowe za 2019 rok. Sekretarz Gminnego Zrzeszenia dokonała merytorycznego przedstawienia środków finansowych naszego stowarzyszenia. Dokonała omówienia opłat związanych z opłatą za energię elektryczną, wodą, opłaceniem wywozu nieczystości, zakupu sprzętu sportowego, zakupu paliwa, opłat na rzecz OZPN, opłacenia przejazdów zawodników, opłat za ubezpieczenie zawodników, pokrycia kosztów ekwiwalentu sędziowskiego, opłat za prowadzenie rachunku bankowego. Dzień 28.02.2020 roku jest dniem zamknięcia ksiąg i dniem sporządzenia sprawozdania finansowego.

Data, która widnieje na przedłożonym podczas kontroli dokumencie jest datą przesłania dokumentów do biura rachunkowego. Podkreślamy, że w roku bieżącym nie było możliwości przesłania wyżej wymienionych formularzy w wersji papierowej, należało posiadać profil zaufany. Informujemy, iż żaden z członków naszego Stowarzyszenia nie posiadał profilu zaufanego, z wnioskiem takim wystąpił Przewodniczący Gminnego Zrzeszenia Pan (...), oraz Członek Zarządu Pan (...). Po uzyskaniu profilu zaufanego formularze przesłane zostały one do biura rachunkowego. Biuro to udzieliło nam pomocy w sporządzeniu sprawozdania w formie XML, który trzeba podpisać profilem zaufanym.

Należy wskazać, że zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy o rachunkowości sprawozdanie finansowe sporządza się na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych.

[Dowód: akta kontroli str.88- 89]

Ustalono, że Stowarzyszenie nie było zobowiązane do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta, gdyż nie spełniało warunków określonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 13 listopada 2018 r. w sprawie obowiązku badania sprawozdań finansowych organizacji pożytku publicznego¹¹.

¹⁰Ludowe Zespoły Sportowe.

¹¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 2148.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości.

1. Nieposiadanie aktualnej polityki rachunkowości. Przyczyną tej nieprawidłowości był brak nadzoru ze strony kierownika jednostki. Skutkiem było naruszenie przepisów ustawy o rachunkowości.
2. Nieprowadzenie wyodrębnionej ewidencji kosztów i przychodów dot. środków z odpisu z odpisu 1% podatku dochodowego. Przyczyną tej nieprawidłowości była niepełna wiedza obowiązujących przepisów prawnych w przedmiotowym zakresie, a skutkiem był brak wydzielenia tych środków jako niezbędnego warunku do prawidłowego sporządzenia rocznego sprawozdania finansowego oraz merytorycznego.
3. Prowadzenie ewidencji kosztów tylko na kontach zespołu 4 „Koszty według rodzaju”. Przyczyną nieprawidłowości była niepełna wiedza osoby prowadzącej księgi rachunkowe o obowiązujących przepisach prawnych w przedmiotowym zakresie oraz brak nadzoru ze strony kierownika jednostki, a skutkiem było naruszenie ustawy o rachunkowości.
4. Ujęcie w księgach rachunkowych zdarzenia na podstawie dokumentu nie będącego dowodem księgowym, tj. faktury pro-forma. Przyczyną tej nieprawidłowości było niewłaściwe prowadzenie ewidencji księgowej przez osobę prowadzącą księgi rachunkowe oraz brak nadzoru ze strony kierownika jednostki, a skutkiem było naruszenie ustawy o rachunkowości.
5. Niezaewidencjonowanie w kosztach, kwoty wydatkowanej z 1% podatku dochodowego na rzecz innego podmiotu. Przyczyną tej nieprawidłowości było niedopatrzenie osoby prowadzącej księgi rachunkowe oraz brak nadzoru ze strony kierownika jednostki, a skutkiem było naruszenie ustawy o rachunkowości.
6. Nieprowadzenie ewidencji bilansowej ilościowo-wartościowej dla pozostałych środków trwałych zakupionych z 1% podatku dochodowego. Przyczyną tej nieprawidłowości był brak wiedzy osoby prowadzącej księgi rachunkowe oraz brak nadzoru ze strony kierownika jednostki, a skutkiem było naruszenie wewnętrznego aktu prawnego.
7. Nieprowadzenie ewidencji pozabilansowej dla zakupionego z 1% podatku dochodowego drobnego wyposażenia. Przyczyną tej nieprawidłowości był brak wiedzy w tym zakresie przez osobę prowadzącą księgi rachunkowe oraz brak nadzoru ze strony kierownika jednostki, a skutkiem było naruszenie wewnętrznego aktu prawnego.
8. niesporządzenie decyzji w zakresie podziału wyniku finansowego netto. Przyczyną nieprawidłowości była niepełna wiedza o obowiązujących przepisach prawnych w przedmiotowym zakresie oraz brak nadzoru ze strony kierownika jednostki, a skutkiem było naruszenie ustawy o rachunkowości.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń.

Nie dotyczy.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości (uchybień) lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej.

Działalność organizacji pożytku publicznego winna być prowadzona zgodnie z regulacjami ustawy. Zatem, w celu usprawnienia realizacji zagadnień objętych kontrolą, zaleca się pełne wykorzystanie ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz podjęcie skutecznych działań dążących do wyeliminowania powstałych nieprawidłowości, tj.:

1. Dostosować politykę rachunkowości do obowiązujących przepisów prawa.

2. Prowadzić ewidencję księgową w sposób umożliwiający identyfikację kosztów i przychodów ponoszonych ze środków w ramach 1% podatku dochodowego.
3. Ewidencjonować poniesione koszty na właściwych kontach zespołu 5.
4. Ujmować w księgach rachunkowych zdarzenia gospodarcze na podstawie dokumentu będącego dowodem księgowym.
5. Ewidencjonować w kosztach, kwoty wydatkowane z 1% podatku dochodowego na rzecz innego podmiotu.
6. Prowadzić ewidencję bilansową ilościowo-wartościową dla pozostałych środków trwałych.
7. Prowadzić ewidencję pozabilansową dla zakupionego z 1% podatku dochodowego drobnego wyposażenia.
8. Podejmować decyzje w zakresie podziału wyniku finansowego netto jednostki.

Ponadto w związku ze stwierdzonymi uchybieniami zaleca się:

1. Dostosować zapisy statutu do aktualnej działalności Stowarzyszenia, która prowadzona jest tylko w formie działalności nieodpłatnej.
2. Sporządzać sprawozdanie finansowe na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych i prawidłowo wykazywać datę na wszystkich dokumentach.

VI. Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości.

Nie dotyczy.

VII. Na podstawie § 20 ust. 1 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego¹², w związku z art. 32 ustawy, członek organu zarządzającego lub osoba przez niego upoważniona, której przekazano wystąpienie pokontrolne, w terminie określonym w wystąpieniu jest zobowiązany poinformować wojewodę o sposobie usunięcia uchybień oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań. W związku z powyższym oczekuję, w terminie 45 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Wojewoda Opolski

Adrian Czubak

¹² Dz. U. z 2018 r. poz. 2054.